

DRŽAVNO NATJECANJE IZ FILOZOFIJE 2021.
RJEŠENJA TESTA

1. Što **Mill** smatra područjem ljudske slobode? Što to područje slobode sve uključuje?

1 bod – Dio života i ponašanje koji se tiču isključivo pojedinca

1 bod – Savjest, mišljenje i izražavanje, osjećanje

1 bod – Sloboda ukusa i težnji, izbor načina života pojedinca

1 bod – Sloboda udruživanja

2. Zašto, po sudu **H. Arendt**, čovjek koji živi samo privatan život nije u potpunosti čovjek?

1 bod – lišen je najviše ljudske sposobnosti - djelovanja

1 bod – sveden je na nužnost života (individualni opstanak i nastavak vrste)/ lišen je mogućnosti napraviti nešto trajnije od života samog

1 bod – lišen je odnosa s drugim ljudima i zajedničkim svijetom stvari/lišen je mogućnosti da ga drugi vide i čuju

3. Kako glase **Rawlsova** dva načela pravednosti?

1 bod – svaka osoba ima pravo na onoliko opsežnu shemu osnovnih sloboda koja je spojiva sa jednako opsežnom shemom osnovnih sloboda za sve

1 bod – društvene i ekonomske jednakosti moraju biti povezane sa službama i položajima koji su dostupni svima pod uvjetima pravične jednakosti mogućnostima/društvene i ekonomske nejednakosti su prihvatljive ukoliko, u isto vrijeme, svi imaju jednake mogućnosti da dođu do službi i položaja

1 bod – društvene i ekonomske nejednakosti moraju biti na korist onima koji su u društvu u najlošijem položaju

4. Koja tri aspekta naše društvene naravi čine mogućim društveno jedinstvo koje **Rawls** ilustrira slikom okestra?

1 bod – komplementarnost različitih individualnih/ljudskih talenata

1 bod – suradnja/kooperacija povećava mogućnost za ostvarenje onoga što u životu možemo biti i činiti

1 bod – osjećaj za pravednost koji uključuje ideju recipročnosti

DRŽAVNO NATJECANJE IZ FILOZOFIJE 2021.
RJEŠENJA TESTA

5. Koja tri uvjeta (ili pravila) **Rawls** navodi kao nužne za osiguravanje slobode političkog govora?

1 bod – nema kažnjivog djela pozivanja na nasilnu promjenu vlasti (pozivanje na nasilnu promjenu vlasti nije kažnjivo djelo)

1 bod – nema ograničenja slobode tiska

1 bod – dozvoljeno je (zaštićeno je) zastupanje revolucionarnih i subverzivnih doktrina

6. Koje dvije ideje **Dworkin** povezuje sa svrhom temeljnih prava koja građani imaju protiv države?

1 bod – ideja ljudskog dostojanstva

1 bod – ideja političke jednakosti

7. Zašto, prema **Dworkinu**, pojedinac ima pravo na građanski neposluh?

1 bod - država može stvarati nepravedne zakone i politike

1 bod - čovjek mora poštovati svoje dužnosti prema Bogu i savjesti

8. Navedi četiri moguće karakteristike države koje se mogu prepoznati u **Nozickovoj Priči o robu**.

Mogući odgovori (po 1 bod, maksimalno 4): diktatura, kažnjavanje samo zbog kršenja zakona, raspodjela dobara, ograničeni prostor slobode, porez, zabrana sudjelovanja u aktivnostima koje ugrožavaju dobit države (državni monopol na određene ekonomske aktivnosti), drugi odlučuju o imetku pojedinaca, odlučivanje glasanjem po načelu većine, nemogućnost utjecanja na odluke koji se odnose na sve

9. Koji ustavni mehanizmi, prema **Bobbiu**, pripadaju pravnoj državi u neposrednom smislu i onemogućavaju ili otežavaju arbitrarnost vlasti u njenu zloupotrebu?

1 bod - Podređenost izvršne vlasti zakonodavnoj

1 bod - Odgovornost parlamenta nadležnom sudu koji kontrolira ustavnost zakona

1 bod - Relativnu autonomiju lokalne vlasti od središnje

1 bod - Nezavisno sudstvo od političke moći

DRŽAVNO NATJECANJE IZ FILOZOFIJE 2021.
RJEŠENJA TESTA

10. Koje dobre i loše strane novog sustava nadzora građana navodi **Harari**?

1 bod – Dobre: efikasno prikupljanje i analiza podataka kojim bi se lanci zaraze drastično skratili pa i presjekli

1 bod – Loše: mogućnost da vlade i korporacije uz pomoć naših biometrijskih podataka bolje upoznaju nas nego što mi sami sebe znamo te bi tako mogli predviđati i manipulirati našim osjećajima i prodati nam sve što žele